

HIGIENE, MEDICINA Y ECONOMÍA DEL CAMP

XV

Medicina de las personas

IV

Socorro á todas las asfixias.—Respiració artificial.—Precaucions dels salvadors.—Socorro á un acabat de neixe.—Conversa important entre dos pagesos.—Fruyts de benedicció.—Lo que falta als pagesos.

Ademés de la asfixia d' un penjat y d' un ofegat que explicàrem, hi ha asfixias produhidas per l' ácit carbónich; per l' ayre viciat; per l' ayre confinat; per la calor; pe'l fret; pe'l gas de clavegueras; pe'l gas del alumbrat; pe'l gas d' un braser y del carbó de pedra; pe'l gas d' un cup en fermentació, sia de ví, sia de cervesa ó de sidra; pe'l gas dels pous morts, de las comunas ó bassa; gas de minas, de orinadors; per un llamp; per pressió; per l' óxid de carbono; pe'l cloro y altres gasos irrespirables, y també havém de saber socorre á una criatura quan naix ab senyals d' asfixia, á falta de metje.

Siga la que siga, la causa de l' asfixia, lo primer que s' ha de procurar es restablir la respiració, posant l' asfixiat á un lloch de bon ayre ó sia airejat ab ayre pur y temperat: á esser possible se treu ó talla la roba, y se posa en un llit ó matelás sobre una taula ab un coixí á la part superior del cos perque quedi un xich alt, y 'l cap un poch baix ó penjant, y se 'l tapa ab una flassada ó ab palla, en cas necessari.

Desseguída se li obra la boca introduhintli entre las dents un tros de fusta, un bastonet ó un mànec de cullera, y se mantenen separadas las barras, posant un tap de suro entre 'ls caixals.

Ab un drap s' agarra la lengua y ab el dit ó ab una ploma de gallina se renta nas, boca y gargamella de brumera y mucositats, mentres altras personas restableixen el calor y circulació ab fregas secas y rajolas calentas; las fregas millors se poden fer ab un drap rústich untat ab esperit, aygua de colonia ó vinagre. Al nas aproximarhi un misto encés, y millor el tap d' un frasco de amoniach ó vinaigre fort, per produhir una irritació, pero ab prudencia, si bè repetincho.

Si l' asfixiat no dona cap manifestació de vida ab la contracció dels músculs de la cara, ab el pols, dilatació del pit xuglant aire, ni ab la bona senyal de un badall, s' ha de recorre á la respiració artificial, que 's pot fer de las maneras indicadas en el capítol anterior.

Tambè se pot fer bufant fort á la boca, tapant el nas del asfixiat, mentres altra persona apreta alternativament sobre panxa y pit imitant els moviments d' inspiració y expiració.